

Verksamhet

Undersökningar i vattenområde

Ärende

Ansökan avser tillstånd till förfogande över annans egendom enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen, 3 kap 5 § i syfte att utreda möjlig ledningsdragning från vindkraftpark till Långnäs hamn i Lumparland.

Beslut

Miljö tillstånd

Ålands Miljö- och Hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) beviljar Noatun Åland Norra Kb rätt att på annans vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna och verkningarna av framtida möjlig ledningsdragning från planerad vindkraftspark till Långnäs hamn i Lumparland. Berörda vattenområden framgår av bilaga 3.

Tillståndet omfattar undersökningar som utgörs av olika skanningar av havsbotten, provtagningar från havsbotten, visuella iakttagelser och provfiske. Exempel på olika undersökningar som omfattas av tillståndet:

- Geofysiska undersökningar (ekolodningar, sonarundersökningar mm.)
- Provtagning av sediment för analys av kornstorlek och föroreningar
- Undersökning av bottenfauna och -vegetation (sedimentprov, drop-video)
- Undersökning av fisk genom eDNA och nätfiske
- Undersökning av marina däggdjur genom eDNA
- Snorkling och dykning vid landtagen

Miljö tillstånd beviljas för ovanstående med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller i 3 år från det att tillståndet vunnit laga kraft. Ovanstående undersökningar ska senast ha utförts inom denna tid.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att verksamheten i sig inte orsakar skada samt att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 eller 5 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen.

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada för miljön eller onödig olägenhet för den berörda allmänheten.
Tillståndsinnehavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
4 § miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndsinnehavaren ska till ÅMHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen
3. En mera detaljerad plan för sedimentprovtagning ska inlämnas till ÅMHM minst 2 veckor innan provtagningar inleds. Planen ska utvisa planerade provtagningsplatser och antalet bottenhugg som avses utföras. Planen ska också ange vilka punkter som avser bottenfaunaprovtagning och vilka punkter som avser sedimentprovtagning.
Om andra än i detta tillstånd nämnda undersökningar ska utföras vilka i sig själv utgör vattenföretag ska en anmälan om detta göras till ÅMHM minst 1 månad innan för bedömning av behov av miljögranskning
24 § miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Processuella motiveringar

Ansökan avser rätt att på annans mark eller vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra vattenföretag och av verkningarna av ett planerat företag.

Vattenföretag är åtgärder som har verkningar med avseende på vatten såsom bortledande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning och rensning. Vattenföretaget i fråga som ligger till grund för utredningsbehovet avser anläggande av kabel för elöverföring samt eventuell ledning för vätgas från planerade vindkraftparker norr om Åland till Långnäs hamn i Lumparland. Nedläggande av en kabel eller ledning på sjöbotten betraktas inte som ett vattenföretag såvida det inte ingår grävning eller anläggande av konstruktioner i vattenområdet. I det aktuella fallet förutsätter myndigheten att ledningsdragningen med kringarbeten kommer vara så omfattande att projektet kommer att utgöra ett vattenföretag.

Enligt 6 § vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen, har var och en rätt att med undvikande av onödig störning färdas på vattenområde som är öppet. Majoriteten av de undersökningar som avses utföras består i att färdas på vatten och samtidigt utföra olika bottenkanningar med icke invasiva geofysiska undersökningsmetoder, som exempelvis olika ekolodningar. Dylika undersökningar definieras varken som vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet enligt vattenlagen.

Vattenfarlig verksamhet är användning av mark eller vattenområde som kan medföra förändring av vattenkvaliteten genom förorening eller på annat sätt samt utsläppande av avloppsvatten. De avsedda undersökningarna utgör inte vattenfarlig verksamhet.

För att utföra ett vattenföretag krävs rätt eller rådighet enligt 2 kap. 2 § vattenlagen samt att vattenföretaget utförs i enlighet med lagens övriga bestämmelser. Undersökningarna som nu avses utföras bedöms inte utgöra vattenföretag. Enstaka bottenhugg för sedimentprovtagning eller bottenfaunaundersökning medför så lite åverkan i sig att de verksamheterna varken klassas som grävning eller muddring och dessa utgör därmed inte vattenföretag. Därmed kräver bottenprovtagningarna inte rådighet men sökanden önskar erhålla ett beslut om nyttjanderätt enligt 3 kap 5 § vattenlagen för att undanröja eventuella oklarheter.

Tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom krävs enligt 6 kap 1 § vattenlagen om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden.

I det aktuella fallet, om verksamheten hade utgjort ett vattenföretag, hade samtliga vattenägares medgivande krävts. Det är i praktiken omöjligt att erhålla då inte samtliga berörda ägare och delägare är kända eller har känd adress enligt i ansökan bifogade fastighetsägarförteckning från Lantmäteriverket. Alternativet för sökanden är då att genom ett tillstånd till förfogande över annans egendom av myndighet erhålla rättigheten att utföra undersökningarna. I det aktuella ärendet

framgår i förteckning över ägare och rättsinnehavare att ett flertal fastigheter saknar kända ägare och/eller kontaktuppgifter. Beslutet kan beviljas efter offentlig delgivning och annons i en på orten utkommande tidning för att fylla kravet om information till sakägare. Delgivning har skett enligt förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland med beaktande av begräsning om publicering av personuppgifter. De kompletta ärendehandlingarna har funnits till påseende vid myndighetens kansli vilket också framgått i delgivningen.

Undersökningarna orsakar ingen negativ miljöpåverkan eller risk därför. Verksamheten som sådan är därmed inte tillståndspliktig enligt landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen, men sökanden har valt att anhålla om rätt att på annans vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra det framtida vattenföretaget och av verkningarna av det planerade företaget. ÅMHHM har därför gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Giltigheten för tillståndet fastställs till tre år från det att beslutet vunnit laga kraft. Ansökan avsåg en utförandetid på fem år medan yttranden från sakägare anser att giltigheten bör begränsas till ett år. Med avseende på omfattningen av undersökningar som ska utföras och den kompetens som krävs för de olika utredningar som avses utföras kommer ett år inte att vara en realistisk tid för planering, upphandling och utförande. I sökandes bemötande av inkomna yttranden framför sökanden att en utförandetid på tre år torde vara rimlig och realistisk beaktande alla faktorer. Myndigheten fastställer därmed giltighetstiden för tillståndet till tre år.

Detaljerade innehållsmotiveringar

ÅMHHM utfärdar villkor 1 i syfte att tydliggöra de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 4 § gällande tillståndshavarens ansvar för att uppnå tillräckligt miljöskydd och förebygga olägenhet för människors hälsa samt skyldighet att tillämpa bästa tillgängliga teknik för branschen som är allmänt tillgänglig och ekonomiskt möjlig.

Villkor 2 tillgodoser att tillståndshavaren alltid har en ansvarig person som bistår med kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och det förebyggande arbetet som föreskrivs i 7 § miljöskyddslagen.

Villkor 3 ges med stöd av 24 § f punkten för att informera tillsynsmyndigheten om verksamheten så informationen finns hos myndigheten för kännedom samt att tillsynen vid behov kan komma med synpunkter innan verksamheten utförs. I händelse av att behov av vid provningstillfället oförutsedda undersökningar

behöver utföras ska dessa anmälas till tillsynsmyndigheten för bedömning en månad innan utförande. Detta för att myndigheten ska kunna utvärdera eventuell påverkan av undersökningarna och vid behov utfärda instruktioner.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs en avgift enligt § 3 avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregeringsbeslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 2023. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Timavgift a' 70 €/h, 40 h	2800,00 €
<u>Annonskostnad, delgivning ansökan</u>	<u>432,08 €</u>
Totalt*	3232,08 €

*Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning
3. Karta över vattenområden

Ärendehantering

Ansökan

Noatun Åland Norra Kb har ansökt om förfogande över annans egendom enligt 3 kap 5 §vattenlagen.

Ansökan inkom 12.10.2023 med diarienummer 2023-705.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 27.10 – 24.11.2023 på ÅMHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 27.10.2023. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

4 st yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt några utlåtanden.

Bemötande

Sökanden har inkommit med ett bemötande till inkomna yttranden.

Delgivning av beslut

Beslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.